

## Το ιστορικό της κατάληψης των μοναστηριών και η σύνταξη των νοταριακών πράξεων

Η επαναστατική δραστηριότητα στην περιοχή λαμβάνει σταδιακά μορφή πρακτική και προβάλλει ως στόχο την οικοδόμηση στο χώρο διαμονής μιας νέας κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής τάξης. Στα τέλη του έτους 1799 (28 Δεκεμβρίου) οι «προεστοί και κριτές» των τεσσάρων διοικητικών διαμερισμάτων της εξοχής προσέρχονται στο γραφείο του δημοσίου νοταρίου παπα-Μανόλη Μαλάνου του χωριού Μυλοπόταμος κομίζοντας απόφασή τους, «κατά την δικαίαν ζήτησιν του κοινού λαού», σχετική με την αφαίρεση της διοίκησης του μοναστηριού της Παναγίας της Μυρτιδιώτισσας και του ναού του Αγίου Νικολάου, στο λιμάνι Αυλέμονας από τους ευγενείς της Χώρας<sup>13</sup>. Σύμφωνα με την αιτιολόγηση της απόφασής τους αυτής, το μοναστήρι της Μυρτιδιώτισσας, ενώ αναγνωριζόταν ανέκαθεν ως κοινό απόκτημα όλων των κατοίκων, εντούτοις η διοίκηση αυτού μονοπωλούνταν από τους ευγενείς. Ο ναός του Αγίου Νικολάου δεν έπρεπε επίσης, κατά τους ίδιους, να ελέγχεται από την «αριστοκρατία»<sup>14</sup>.

12. Ν. ΣΒΟΡΩΝΟΣ, *Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας* ό. π., σ. 58-64.

13. Βλ. κατωτ. κείμενα νοταριακών πράξεων, σ. 1, 2. Για θέματα που αφορούν τη λειτουργία της μονής Μυρτιδιώτισσας των Κυθήρων. Βλ. Α.Ι.Ε.Ε.Ε. (Αρχείο Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος), αριθμ. 14778, *Κανονισμός μονής Μυρτιδιωτίσσης εις Κύθηρα*, 1827.

14. Το κείμενο του παρακάτω εγγράφου των εκπροσώπων της «Προβλεπτικής Διοίκησης» των τεσσάρων διστρέτων της εξοχής (χωριών της υπαίθρου) είναι χαρακτηριστικό: Προς τους τιμίους προεστούς της Χώρας: Ελάβαμε το γράμμα σας εις το οποίο μας βεβαιώνεται δια τους δύο Τούρκους, δια τους οποίους ότι πράζεται εις την χώραν, θέλωμεν ακολουθή-

Οι προεστοί αποφάσισαν να συνταχθεί, εντός των ναών και από χωρικό δημόσιο νοτάριο, πράξη που να αποδίδει το μοναστήρι και το ναό του Αγίου Νικολάου με όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία τους στους κατοίκους όλου του νησιού με στόχο την ανάδειξη μιας κοινά αποδεκτής διοίκησης για κοινή χρήση και λατρεία. Απαίτησαν ακόμη να τους δοθεί αναλυτικός κατάλογος των ιερών σκευών και όλων των κινητών αντικειμένων, τα χρήματα του ταμείου καθώς και το κτηματολόγιο των ναών. Η πράξη τους αυτή ζητείται να αναγνωριστεί επίσημα και να καταχωρηθεί στο βιβλίο του νοταρίου «εις παντοτινήν φύλαξιν, επιτήρησιν και περιπλέον ενέργειαν εις πάσαν τόπον, καιρόν και εις κάθε κριτήριον αιωνίως»<sup>15</sup>.

Η απόφαση αυτή, την οποία οι προεστοί και οι εφημέριοι χαρακτηρίζουν ως απόφαση του «κοινού λαού» και την καταχωρούν στο νοταριακό βιβλίο, πάρθηκε λίγες μέρες νωρίτερα (20 Νοεμβρίου). Υπογράφεται από ογδόντα πέντε περίπου άνδρες από τους οποίους οι εξήντα οκτώ δηλώνουν ότι είναι εφημέριοι των ενοριών της εξοχής και εξουσιοδοτημένοι από το σύνολο των ενοριτών τους να ενεργήσουν με τον τρόπο αυτό. Τα λοιπά άτομα είναι επίτροποι ναών αντίστοιχων ενοριών οι οποίοι είχαν εξουσιοδοτηθεί να αντιπροσωπεύσουν την ενορία τους, λόγω ελλείψεως ή κωλύματος του εφημερίου.

Η ημερομηνία σύναξης των προεστών και των κριτών έγινε στις 18 Δεκεμβρίου στο μοναστήρι της Μυρτιδιώτισσας και οι νοταριακές πράξεις εντός των ναών συντάχθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου του έτους 1799 για τα Μυρτίδια και λίγες μέρες αργότερα για το ναό του Αγίου Νικολάου. Η αιτιολόγηση των πράξεων

σει και ημείς. Περί δε της θαυματοβρύτου ιεράς και αγίας εικόνας της μυρτιδιώτισσας βλέπωμεν να φρονείται ότι σώζεται και πολιτεύεται η εξουσία και τάξης του ποτέ βενετζιάνου, και εις τούτο εθαυμάσαμεν δια τον στοχασμόν σας, οπού ημείς φανταζόμεθα ότι με την δύναμη των κραταιωτάτων βασιλειών οπού μας προστάζουν να εξαλείφθη τόσον η εξουσία, όσπερ και η τάξις. λοιπόν ευρίσκομεν εύτακτον και πρέπον με κοινήν βουλήν του λαού ότι εκεί οπού ήθέλησαν η χάρις της και εδιάλεξεν δια κατοικητήριο μόνη εξαρχής πρέπει να κατοικά και εις το εξής δια να παύσει ημάς των ανθρώπων η φιλονηκία, το οποίο στοχαζόμεσθαι ότι είναι αρεστόν της χάριτός της. Ταύτα εις απόκρισίν σας και μένομεν. Από την προβλεπτικήν διοίκησιν των τεσσάρων διστρώτων 1800: Απριλίου 23. Η αγαπητή σας δια πάντα, μανόλης ιερέυς πρινέας, Θεόδωρος ιερέυς καρύδης (Ι.Α.Κ., *Επαναστατικά έγγραφα...*, 1780-1817 ό. π., έγγραφο με ημερ. 13 Μαρτ. 1800).

15. Κατωτ., κείμενα νοταριακών πράξεων, σ. 1, 2.

τους αυτών είναι χαρακτηριστική: «... Βλέποντας και ακούοντας δια ζώσης φωνής του λαού... με την οποία ζητούν να λάβουν το γιούς και νοικοκυριό εις το άγιον και ιερόν μοναστήριον της Υπεραγίας Θεοτόκου των Μυρτιδίων, όσπερ και δια τον ναόν του Αγίου Νικολάου..., τα οποία εκυριεβρόντησαν από τους πρώην βενετζιάνους... κάθε ένας μπορεί να βεβαιωθεί από την Ακολουθίαν και Διήγησιν περί της Θαυματουργού αγίας εικόνας του Ιερού Μοναστηριού ότι φυσικοί κτήτορες ήταν οι χωρικοί και οι ηγούμενοι οπού κατά καιρόν εψηφίζοντισαν ήτον με ερώτησιν και θέλησιν όλου του κοινού λαού και με τας υπογραφάς των τεσσάρων κουμέσων και επιτρόπων της νήσου ταύτης...»<sup>16</sup>.

Στο πλαίσιο της επαναστατικής αυτής δραστηριότητας των κατοίκων της εξοχής (χωριών της υπαίθρου) και των συνοικιών της χώρας (πρωτεύουσας του νησιού), η κατάληψη των μοναστηριών συνιστά μια από τις πιο οργανωμένες κινήσεις. Η επαναστατική αυτή πράξη απετέλεσε ουσιαστικά το προοίμιο της κατάληψης του φρουρίου «Καψάλι» της Χώρας των Κυθήρων και της ανάληψης της διοίκησης αυτών από ένα ευρύ σώμα εκπροσώπων της κοινοτικής αυτοδιοίκησης (προεστοί και κριτές) των πέντε διοικητικών διαμερισμάτων, οι οποίοι για λόγους ίσης μεταχείρισης και εξαιτίας της αντίδρασης των ευγενών της Χώρας μετέθεσαν την έδρα της πολιτικής διοίκησης στο κέντρο του νησιού (Αρωνιάδικα), εφαρμόζοντας ειδικό άρθρο του «καταστατικού χάρτη» πολιτικής διοίκησης του νησιού<sup>17</sup>. Η τεκμηρίωση μάλιστα που υφίσταται από την αρχή των επαναστατικών ενεργειών των νησιωτών, οι οποίες και εντοπίζονται από τις τελευταίες δεκαετίες του 18ου αιώνα (αστικοαγροτικό κίνημα των Κυθήρων του έτους 1780) μέχρι την έναρξη περίπου της Βρετανικής Προστασίας στα Επτάνησα (1817), οδηγεί στη διαπίστωση ότι η σχετική δραστηριότητα εκδηλώνεται με βάση τα στοιχεία μιας εγγενούς πραγματικότητας (κοινωνική και πολιτική χειραφέτηση - νεοελληνικός Διαφωτισμός), τις διακινούμενες ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης και τις επιδράσεις του ευρωπαϊκού γενι-

16. Α υ τ ό θ ι

17. Γ.Ν. ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΣ «Το αστικοαγροτικό κίνημα στα Κύθηρα και ο Καταστατικός Χάρτης της Πολιτικής Διοικήσεως των χωρικών», ό. π., σ. 229 κ.ε.

κόττερα πολιτικού διαφωτισμού της εποχής στην ευρύτερη περιοχή της Επτανήσου<sup>18</sup>.

# ΟΙ ΝΟΤΙΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ\*

## 1

68b Εἰς Δόξαν χριστοῦ ἀμήν καί τῆς πανάγνου αὐτοῦ μητροῦς μαρίας τῆς Θεοτόκου, καί πάντων τῶν ἀγοίων ἀμήν: 1799 - 1800: Μηνός Δεκεμβρίου, 28: ἐ.π. καί νέον ἔτος ἐν τῇ νήσον Κυθήρων, ἡμέρα τετάρτη, εἰς χωρίον μηλοπόταμον. Τήν σήμερον ἐπαρβρυσιάσθησαν εἰς τό Καντζέλον ἐμοῦ δημοσίου νοταρίου, οἱ τιμωτάτοι προεστοί καί κριταῖ τῶν τεσσάρων διστρέτων τοῦτης τῆς νήσου καί κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι: πρεστενταροντάς μου τήν παροῦσα φηλάδα, εἰς τάξην φύλλα τέσσερα ἢ κάθαι κόλα καί εἶναι ὅλα φύλλα 7 γραμένα καί 4 ἄγραφα. Ἡ ὁποία περιέχει κοινήν σκευτοῦρα καί ὑπογραφάς τῶν ἐγκατοίκων, με τὰς ὁποίας αποφασίσθαι καί κοινήν σετέντζηα παρά τῶν εἰδίων τοιμύων προεστῶν καί κριτῶν κατά τήν δηκαία ζύτησιν τοῦ κοινοῦ λαοῦ καί καθολικά ἐκυρόθαι καθώς καί αὐτῇ ἔσωθεν φένηται τήν ὁποῖαν φυλάδα μοῦ λέγουν, καί περιπλέον μέ πρετεστάρουν, νά τήν ρεγγιστράρο στόν λύμπρον τῆς δημοσίας νοταρικῆς μου καί νά τήν ἀπεράσω ἄς τήν φύλτζα μου, εἰς παντωτεινήν αὐτῆς φύλαξην ἐπιτήρισιν καί περιπλέον ἐνέργιαν, εἰς πάσαν τόπον καιρόν καί εἰς κάθαι κριτήριον αἰωνεῖως ὑπογράφοντας οἱ εἶδηοι διά μάρτυραις, εἰς περισσοτέραν ἀσφάλειαν.

\* Τα κείμενα των νοταριακών πράξεων βρίσκονται στο Ιστορικό Αρχείο Κυθήρων με την ένδειξη: Ν.Ε.Ι.Α.Κ. (Νοταριακά Έγγραφα Ιστορικού Αρχείου Κυθήρων), *Νοτάριος παπα-Μανόλης Μαλάνος*, αριθμ. 86, βιβλ. 3, σ. 68b-74b. Τα κείμενα είναι γραμμένα σε δεκατρείς σελίδες και η έκδοσή τους είναι διπλωματική. Δυσανάνγνωστες λέξεις ή φράσεις τίθενται μεταξύ ερωτηματικών και τα κενά σημειώνονται με παύλα. Τηρήθηκε η ορθογραφία, η στίξη καθώς και η σύνταξη του πρωτοτύπου. Επίσης διατηρείται το πολυτονικό σύστημα με τη μορφή που παραδίδεται στα χφ. Οι λίγες επεμβάσεις που έχουν γίνει αφορούν μόνο τον τονισμό κι αυτό για να διευκολύνεται η ανάγνωση του κειμένου.

Ἐμμανουήλ ἱερεὺς πρινέας ὑπογράφω διὰ ὄνομά μου, καὶ διὰ τον γιάννη μελιτά ποτέ γεώργι, καὶ Δημήτρι κατζούλη, προεστοὶ ποταμοῦ καὶ βεβαιώνωμεν ὡς ανωθεν.

Ἀντώνης ἀρόνης, παρακαλεμένος ἀπὸ τὸν Θεόδωρον ἀρόνη καὶ βρετόν Φριλίγγω, προεστοὶ καὶ κριταὶ τοῦ διστρέτου καστρισάνων, ὑπογράφω διὰ ὄνομά τους μὴν ἡξεύροντας νά γράφουν, οἱ ὅποιοι βεβαιώνουν ὡς ἄνωθεν. Θεόδωρος ἱερεὺς Καρίδης τοῦ ποτέ Δημήτρι, μέ τον γεώργι μαλάνω ποτέ μηλάνω, μὴν ἡξεύροντας αὐτός νά γράφει, ὑπογράφω, προεστοὶ καὶ κριταὶ μηλοποτάμου.

Ἀθανάσης κεντροτῆς προεστός καὶ κριτῆς.

Γεώργης στάθης ποτέ μάρκω, ὑπογράφω δια τον παναγή κομηνώ και Νικολόν Καληγέρον, μὴν ἡξεύρωντας αὐτοῖ νά γράφουν, καὶ διὰ ὄνομά μου προστοὶ καὶ κριταὶ τοῦ λιβαδιοῦ. ||

## 2

69a Τιμιότατοι προεστοὶ και κριταὶ τῶν τεσσάρων Διστρέτων ταύτης τῆς νήσου Κυθήρων.

Ἀξιοδάκριτος βέβαια εἶναι ἡ μωρία καὶ τυφλότης ὁποῦ κατοικᾷ εἰς ἡμᾶς ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων καὶ εἰς τοιαύτην ἀγνωσίαν ἐμείναμεν ὅτι ἕως τὴν σήμερον δέν ἐγνωρίσαμεν τὴν ἄμετρον καὶ ἀνεγδιήγητον εὐσπλαγανίαν καὶ κηδεμονίαν τοῦ ὑψίστου καὶ οἰκτίρμονος θεοῦ ὁποῦ διὰ λόγου μας ἔχει, καὶ δεν μας ἄφησε νά ἀπολεσθοῦμεν ἕως τέλους. Ἀλλὰ ἔντυσεν εἰς τὴν καρδίαν των κρατεωτάτων καὶ ἀνηκῆτων Βασιλέων καὶ μάς ἐχάρισαν τώρα εἰς τοῦτον τὸν αἰῶνα τὴν ἀληθινήν καὶ ἀρεστήν μας ἐλευθερίαν, μέ τὴν ὁποῖαν εὐφρενόμεσθην χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι. Διατί τά ἀπερασμένα κοβέρνα ὁποῦ μας εἶχαν ὑποτεγμένους μᾶς εἶχαν σχεδόν καὶ σκλαβομένους καὶ ὄχι μόνον ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ ὅλα τά τίποτε μας μὴν δυνάμενοι νά ἐνταντιοθούμεν ἀπὸ δηλεία καὶ φόβον. Τώρα δέ ὁποῦ ἡ ἐχμαλοσία ἔπαυσεν, ἡ τυρανῆα ἔλειψε, ἡ δηλεῖα ἐσκορπήσθη, καὶ

ἐλαμψεν τό ἕαρ τῆς ἐλευθερίας, λαμβάνοντας ἀναριθμήτους δορεάς καί χάριτας, διά μέσου τῶν βασιλειῶν ὅπου μας προστατεύουν, καί περιπλέων ὅπου μάς ἐδόθη ἄδεια καί ἐξουσία νά κρίνομεν καί νά διορθώνομεν κάθε ἄτοπον ὅπου νά ἀκολουθεῖ πρὸς βλάβην τῶν ἐγκατοίκων διατί νά μὴν ἀποτινάξωμεν καί νά διώξωμεν τὴν μωρίαν καί τὴν δηλείαν ἀπολόγου μας πρὸς κοινήν ὀφέλειαν; εἰμῆς θαυμαζώμεσθην πολλά, εὐρισκόμενοι εἰς ἀπορίαν μεγάλην ὅπου ἔχετε ἔγνοιας καί φροντήδαις οὐτιδαναῖς καί τινάς δέν εὐρέθη ἀρκετός νά ζητήσῃ τα ἀναγκέστερα καί νά ἐξετάσῃ διά τό σεβάσιμον ἅγιον μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν μυρτιδίων, ἐάν ἔλαβεν καί αὐτό τὴν ἐλευθερίαν του ἢ ἀκόμη εὐρίσκεται αἰχμάλωτον ὥσάν καί εἰς τὸν καιρόν τῆς ἀριστοκρατίας; καί ὄχι μόνον αὐτό ἀλλὰ καί ὁ ἅγιος Νικόλαος εἰς τὸν αὐλέμονα τὰ ὅποια βλέπομεν ἕως τὴν σήμερον καί εὐρίσκονται εἰς τὴν ἴδιαν τάξην καί συνήθειαν, ὅπου ἦτον καί εἰς τὸν καιρόν τῆς ἀριστοκρατίας, ἢ ὅποια στοχαζόμεσθαι ὅτι ἐξαλείφθῃ. Διὰ τὰ ὅποια ἡμεῖς κοινῶς ὅλοι δέν ὑποφέρομεν νά βλέπομεν τὸν ἐαυτόν μας ἀποδιογμένον καί ἀπεξενομένον ἀπ' αὐτά (ὅπου ἐγγίζουσιν καί ἀπαρθενεύουσιν ἐξείσου εἰς ὅλους) καί νά κυριεύουσιν καί νά ἐξουσιάζουσιν μόνον οἱ πρῶν ἐυγενεῖς, καί ἡμᾶς τοὺς χωρικοὺς νά μὴν μᾶς ψυφοῦν τό οὐδέν· ἀλλὰ νά μᾶς στοχάζωνται ὥσάν νά μὴν ἡμεσθαί ἡμεῖς συμπατριῶται.

Διὰ τοῦτο ὅλοι κοινῶς εἰς μίαν βουλὴν καί γνώμην θέλωμεν καί ἀποφασίζωμεν πρετεστάροντάσας ὅτι χωρὶς προσοπολησίαν καί χωρὶς μάκρος καιροῦ νά ἐκλέξωμεν καί ἡμεῖς κοινῶς ἐπιτρόπους καί ἐξεταστάς, εἰς τὰ ἄνω εἰριμένα ἅγια μοναστήρια, ἕναν ἀπὸ κάθαι διστρέτω· ὁμοίως καί ἕναν ἀπὸ τὴν χώραν· διὰ νά συνάζουσιν κάθαι ἐλαιομοσύνην ὅπου οἱ χριστιανοὶ προσφέρουσιν χάριν εὐλαβίας, καί αὐτοὶ νά μας δίδουν λογαριασμόν, διὰ νά προβλέπωμεν διὰ κάθε χριάζόμενον εἰς εὐπρέπειαν καί καλοπισμόν τῶν αὐτῶν μοναστηριῶν, καί πρὸς κυβέρνησιν τῶν προσερχομένων. Καί ὁμοίως ἀκόμη νά ἔχωμεν ἐξουσίαν νά ἐκλέγωμεν καί νά ψιφοῦμεν κοινῶς ἡγουμένους ἀξίους, σόφρονας καί τακτικοὺς διὰ νά φωτολογοῦν ὑμνοῦντες καί δοξολογοῦντες τὸν θεόν κατὰ

τόν τύπον της ἀγίας μας ἐκκλησίας, καί πρὸς αὐξησιν εὐλαβείας τῶν προσερχομένων. Ἀκόμη νὰ ζητεῖται νά μᾶς δοθῇ ἕνας κατάλογος ἥτι ἰνβιντάριον ἀπὸ τοὺς ἐστότας ἐπιτρόπους καί ἐπιστάτας τῶν εἰριμένων μοναστηριῶν ὁποῦ πρὸς τό παρόν εἶναι ὅλα τὰ ἱερά ἄμφια καί ἄλλα ἐκκλησιαστικά σκεύη, κάθε λογῆς κοιμηλίων ὑποστατηκῶν, δένδρων καί ἀσπρῶν ὁποῦ νά ἔχουν συναγμένα, διὰ νά σκευθοῦμεν μέ καλόν τρόπον ἀπὸ τήν σήμερον καί εἰς τό ἐξῆς, τήν περισσοτέραν αὐξησιν καί καλοπισμόν τῶν μοναστηριῶν καί νά τα μεταχειριστοῦμεν καί νά γνωριστοῦμεν καί ἡμεῖς κύριοι καί ἐξουσιασταῖ ὥσάν καί τοὺς κατοίκους τῆς χώρας. Ἔχομεν θάρρος ὅτι θέλεται δεχθῇ τό παρόν μέ καλογνωμίαν καί εὐχαρίστησιν ἐνεργόντας μέ ἐπιμέλειαν καί συντομίαν νά ἀπολαύσωμεν τὰ ὅσα μέ τό παρόν κοινῶς σάς ζυτοῦμεν, καί θέλεται ἔχη πρεσβείαν καί προστάτην τήν Κυρίαν Θεοτόκον τήν μυρτιδιότησαν καί τόν μέγαν Νικόλαον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς φοβερᾶς κρίσεως καί διὰ περισσοτέραν βεβαίωσιν τῆς θελήσεώς μας σάς παρρησιάζωμεν τό παρόν ὑπογεγραμμένην κοινῶς. 1799: Νοεμβρίου, 20: ἐ.π. Σταυριανός ἱερεὺς καί ἐπίτροπος τῆς περιοχῆς τοῦ ποταμοῦ στέργω τὰ ἄνωθεν.

Παπαγιάννης τριφύλης σταματάκης στέργω τὰ ἄνωθεν.

Παπασταυριανός καί ἐπίτροπος τοῦ ποταμοῦ παρακαλεμένος ἀπὸ τήν ἐφημερίαν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου στα κορονιώνηκα στέργω ὡς ἄνωθεν.

Νικόλαος Φαρδουλῆς ποτέ παπά, παρακαλεμένος ἀπὸ τήν ἐνορίαν τοῦ ἀγίου Γεωργίου ὑσταφαρδουλιάνηκα μήν ἡξεύρωντας αὐτοί νά γράψουν, στέργουν καί βεβαιώνουν στα ἄνωθεν.

Ἐμμανουήλ ἱερεὺς μελέτιος, παρακαλεμένος ἀπὸ τον μηχάλη φαρδουλή καί ἀπὸ τόν υἱόν του τόν Θεοδωρί, μέ τό νά μήν ἡξεύρουν νά γράφουν, ἔγραψα ὅτι στέργουν τὰ ἄνωθεν.

Παπαγεώργης τριφίλης ἱερομόναχος, στέργω ὡς ἄνωθεν. Γεώργιος ἱερεὺς πανάρετος ὑπογράφω μέ ὅλην μου τήν ἐνορίαν πῶς στέργουν τὰ ἄνωθεν.

Παπαμηχάλης τριφύλης ὑπογράφω καί ὑπόσχομε.

Γιωργάκης τζατζαναγνωστάκης, παρακαλεμένος ἀπὸ τόν



παναγιώτη τριφίλη, μήν ἡξεύροντας νά γράψι, στέργει στά ἄνωθεν.

Γιάννης μελιτάς ποτέ γεώργι στέργω στά ἄνωθεν.

Γεώργης μελιτάς ποτέ Νικόλα, καί ὁ ἀδελφόστου Κωνσταντῆς στέργουνε στά ἄνωθεν. ||

Σταυριανῶς ἱερεὺς λεβούνης, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Γεώργης μεγαλοκονόμος, στέργω τὰ ἄνωθεν.

Αναστάσις βόβος στέργω.

Κωνσταντῆς ἀλλεξανδράκης караβοκύρις στέργω τὰ ἄνωθεν.

Γεράσιμος ἱερομόναχος λογοθέτης στέργω ὡς ἄνωθεν, ἐπίτροπος τῆς περιοχῆς λογοθετιάνων.

Θεόδωρος ἱερεὺς μπατάγιος στέργω ὡς ἄνωθεν.

Γεώργιος ἱερεὺς μουλός, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Ἐμμανουήλ ἱερεὺς καστρίσος παρακαλεμένος ἀπὸ ὅλην μου τὴν ἐφημερίαν τοῦ ἁγίου ἀντωνίου στά καστρισάνηκα καί στέργουν ὁσάνωθεν.

Παπα ἄθανάσης καστρίσος στέργω καί θέλω ὡς ἄνωθεν.

Παπα Γιάννης κασιμάτης περικαλεμένος ἀπὸ ὅλην τὴν ἐφημερίαν τῆς ἁγίας τριάδος κιπέρι καί στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Μηχάλης ἀλλάης στέργει τὰ ἄνωθεν.

Παπαμανόλης νοταράς, ἐφημέριος τῆς παναγίας Θεοτόκου εἰς τό κυπέρι, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας μου νά ὑπογράψω δι' αὐτοὺς, μήν ἡξεύροντας αὐτοὶ νά γράφουν, οἱ ὅποιοι στέργουν, καί βεβαιώνουν ὡς ἄνωθεν.

Παπαμηχάλης σάμιος, ἐφημέριος τοῦ ἁγίου Θεοδώρου εἰς τὰ ἀλλοηζάνικα, βεβαιῶνω μέ τὴν ἐνορία μου τὰ ἄνωθεν.

Γεώργιος ἱερεὺς ἀρόνης τοῦ δημήτρι, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Παπα Δημήτρις ἀρώνης, ἐφημέριος τοῦ σωτήρος Χριστοῦ στα ρονιάδηκα, παρακαλεμένος ἀπὸ πολλοὺς τοὺς ἐνωρίταις μου νά πογράψω δι' αὐτοὺς, μήν ἡξεύροντας αὐτοὶ νά γράφουν στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Παπα ἀνδρέας ἀρόνης ἐφημέριος τοῦ ἀρχαγγέλου εἰς τὰ ρονηάδικα, ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας μου καί βεβαιώνουν τὰ ἄνωθεν.

Παπά Ἰωάννης κομηνός στέργω τὰ ἄνωθεν.

Παπάμανόλης πρινέας στέργω τὰ ἄνωθεν μέ τοὺς ἐνωρίτας μου.

Παπαγιάννης διακόπουλος, παρακαλεμένος ἀπὸ ὅλην τὴν

ἐφημερίαν τῆς ἁγίας τριάδος τοῦ ποταμοῦ, στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Παπάπανάγως ἱερεὺς λεβούνης, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Ἀνδρέας Ἱερεὺς χριστοφόρος, παρακαλεμένος ἀπὸ τὴν ἐφημερία μου νὰ γράψω καὶ στέργω ὡς ἄνωθεν.

Γεράσιμος ἱερομόναχος λογοθέτης ὑπόγράφω διὰ ὄνομα τοῦ πατρός μου ὅτι στέργει ὡς ἄνωθεν. |

70b Θεόδωρος σοφίος του παπά, στέργω τὰ ἄνωθεν.

Παπά ἡλίας ἱερεὺς κουκούλης, ἐφημέριος τῆς ἁγίας τριάδος εἰς τὰ κατζουλιάνηκα μέ μερικοὺς ἐνωρίτας μοῦ εἶπαναι Κωνσταντῆς κουκούλης, Θεοδωρίς κατζούλης, Νικόλας, μανόλης, γεώργης μανόλης, Νικόλας στέργουν καὶ βεβαιῶνουν ὡς ἄνωθεν.

Ἰωάννης κουκούλης στέργω τὰ ἄνωθεν.

Παρθένιος ἱερεὺς ἀνδρόνικος στέργω καὶ βεβαιῶνο τὰ ἄνωθεν.

Παρθένιος ἱερεὺς ἀνδρόνικος ἐφημέριος τοῦ ἁγίου Δημητρίου παρακαλεμένος ἀπὸ τοῦς ἐνωρίτας μου, μὴν ἡξεύροντας αὐτοῖ νὰ γράφουν, ὑπογράφω διὰ ὄνομά τους πῶς στέργουν καὶ βεβαιώνουν τὰ ἄνωθεν.

Ἀνδρέας ἱερεὺς κοντός στέργω ὡς ἄνωθεν.

Παπά-μηνάς πρινέας στέργω ὡς ἄνωθεν.

Παπά-μηνάς δραπάνης στέργω ὡς ἄνωθεν.

Παπά-μανόλης πρινέας παρακαλεμένος ἀπὸ τὸν μηνά μουλὸ νὰ γράψω διὰ ὄνομα του μὴ ἡξεύροντας αὐτός νὰ γράφει καὶ στέργω ἄνωθεν.

Παπά παναγιώτης μαυρομάτης, παρακαλεμένος ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τῆς πητζανάδα στέργωμεν καὶ βεβαιώνωμεν ὡς ἄνωθεν.

Χατζηιερομόναχος σκλάβως, ὑπογράφωμε τὴν ἐφημερίαν μου ὅτι στέργουν καὶ βεβαιώνουν τὰ ἄνωθεν οἱ αὐτοὶ ἐνωρίζεται τῆς ἁγίας τριάδας εἰς τὰ μητάτα παρακαλώντας με νὰ ὑπογράφω διὰ αὐτοὺς μὴν ἡξεύροντας αὐτοὶ νὰ γράφουν οἱ ὁποῖοι βεβαιώνουν.

Παπά παναγιώτης προτοψάλτης, ἐφημέριος τοῦ ἁγίου Δημητρίου εἰς τὰ μητάτα, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας μου νὰ ὑπογράφω, μὴν ἡξέροντας αὐτοὶ νὰ γράφουν, στέρ-

γουν καὶ βεβαιόνουν τὰ ἄνωθεν.

Παπὰ ἀθανάσης καστρίσος, παρακαλεμένος ἀπὸ τὸν παναγιώτην κονόμον, νά ὑπογράψω στέργει καὶ βεβαιώνει ὡς ἄνωθεν.

Νικόλαος ἱερεὺς βιάρως, ὑπογράφω διὰ εαυτὸν μου καὶ διὰ τὴν ἐνορία μου παρακαλεμένος ἀπ' αὐτοὺς καὶ στέργωμεν ὡς ἄνωθεν.

Παπὰ δημήτριος κοντολέος βιάρως, βεβαιώνω ὡς ἄνωθεν.

Παπὰ Ἰωάννης βιάρως, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Χαράλαμπος Ἱερεὺς μελέσης, ἐφημέριος τῆς παναγίας Θεοτόκου εἰς τῇ ἀρέους παρακαλεμένος ἀπόλλους μου τοὺς ἐνωρίτας αὐτοὶ ἄνωθεν αὐτοῖ καὶ ἐγώ. ||

71a Νικόλαος ἱερεὺς ἐφημέριος τῆς ἁγίας τριάδος εἰς χωρίον μηλοπόταμον, ὑπογράφω μέ τοὺς ἐνωρίτας μου καὶ στέργωμαι ὡς ἄνωθεν.

Ἐμμανουήλ ἱερεὺς στρατηγός πατερόγιαννης στέργω τὰ ἄνωθεν.

Μηνάς ἱερεὺς ποτήρις ἐφημέριος τῆς παναγίας μυσοχορίτης, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Γρηγόριος ἱερομόναχος, λογοθέτης, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας μου τοῦ ἁγίου σώζοντος, ὑπογράφω διὰ ὀνομάτων, οἱ ὅποιοι στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Θεόδωρος ἱερεὺς καρίδης, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, μὴν ἡξεύροντας νά γράφουν, οἱ ὅποιοι στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Παπὰ παῦλος Καρίδης, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας τοῦ ἁγίου Δημητρίου, μὴν ἡξεύροντας νά γράφουν, οἱ ὅποιοι στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Ἐμμανουήλ ἱερεὺς παυλάκης, ἐφημέριος τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου εἰς χωρίον δόκανα, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας μου ὅλους στέργουν καὶ βεβαιώνωμεν τὰ ἄνωθεν.

Ἰωάννης ἱερεὺς καλοκερνῶς, ἐφημέριος τοῦ ἁγίου Χαραλάμπε εἰς χωρίον φράτζη, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνωρίτας μου, στέργουν καὶ βεβαιόνομεν τὰ ἄνωθεν.

Παπὰ Δημήτρις Παυλάκης, καὶ ἐπίτροπος, βεβαιώνω ὡς ἄνωθεν.

Παπὰ σπύρος κασιμάτης, παρακαλεμένος ἀπὸ τὴν ἐνορίαν μου βεβαιώνωμεν ὡς ἄνωθεν.

Κοσμάς ἱερεὺς παυλάκης, ἑφημέριος εἰς τὸν ναόν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου βεβαιῶν ὡς ἄνωθεν ὁμοῦ μέ τοὺς ἐνορίτας μου.

Κοσμάς ἱερεὺς λενταράκης, βεβαιῶν τὰ ἄνωθεν.

Παπὰ παναγιώτης λενταράκης, ἑφημέριος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου βεβαιῶν τὰ ἄνωθεν.

Κοσμάς ἱερεὺς λενταράκης, ὑπογράφω διὰ ὄνομα τοῦ παπὰ βρετοῦ λενταράκη, μέ τοὺς ἐνορίτας του, ἔτζη παρακαλεμένος ἀπ' αὐτόν ἱερέα καί μέ τοὺς ἐνορίτας του καί βεβαιώνει τὰ ἄνωθεν. ἑφημέριος τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς τὰ φράτzieh. Κοσμάς ραήσις βεβαιῶν τὰ ἄνωθεν.

Μηνάς ἱερεὺς, ἑφημέριος τοῦ σωτήρος χριστοῦ, ὁμοῦ μέ τοὺς ἐνορίτας μου, στέργω καί βεβαιῶν τὰ ἄνωθεν.

Νικάκος ἱερεὺς στάθης, εφημέριος του ἁγίου Ευσταθίου, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνορίτας μου ὑπογράφω καὶ στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Γεώργιος ἱερεὺς φατζέας, ὑπογράφω καί στέργω ὡς ἄνωθεν. Ἰωάννης ἱερομόναχος σεμιτόκολος τοῦ σταμάτι, ἑφημέριος τῆς ἁγίας εἰρήνης, στέργω τὰ ἄνωθεν, ὁμοῦ με τοὺς ἐνορίτας μου.

Γιάννης κατζούλης, παρακαλεμένος ἀπὸ τὸν παπὰ νά ὑπογράφω διὰ λόγου του μέ τοὺς ἐνορίτας του, καί στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Μανόλης αναγνώστης λουράντος, στέργω τὰ ἄνωθεν.

Θεόδωρος, καί Νικολάκης τζάνες, στέργουν τὰ ἄνωθεν, γράφω διὰ τὴν ἑφημερίαν τοῦ σωτίρος χριστοῦ κούτζακα καί στέργουν τὰ ἄνωθεν.

Ἀντώνιος ἱερεὺς, ὑπογράφω μέ τὴν ἐνορία μου.

Γεώργιος ἱερεὺς φατζέας, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Ἀντώνιος ἱερεὺς φατζέας, στέργω ὡς ἄνωθεν.

Ἰωάννης ἱερεὺς κοντολέος, ὑπογράφω μέ τοὺς ἐνορίτας μου καί στέργω τὰ ἄνωθεν.

Ἰωάννης ἱερομόναχος Βλαντής, καί ἑφημέριος τοῦ ἁγίου σπηρίδωνος καλοκερναῖς, παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνορίτας μου νά ὑπογράφω διὰ λόγου τοὺς καί στέργουν ὡς ἄνωθεν.

Ἀνδρέας ἱερεὺς δριμονιάτης παρακαλεμένος ἀπὸ τοὺς ἐνο-

ρίτας μου, από τόν Γεώργι κασιμάτι, καί από τόν σκανδάλι φρακιά, καί από τόν παναγιώτη σκαρτζούρι, καί από τόν ἀντώνη κασιμάτι, στέργωμεν ὡς ἄνωθεν.

Ἰωάννης ἱερεύς λουράντος, καί ἐπίτροπος τῆς περιοχῆς καλοκερνού, παρακαλεμένος μήν ἡξεύροντας αὐτοί νά γράφουν διά ὅλους οἱ ὅποιοι στέργουν τά ἄνωθεν.

Νεόφитος ἱερομόναχος σάμιος ὑπογράφω μέ τήν ἐνορία μου καί στέργωμεν ὡς ἄνωθεν.

Γεώργιος ἱερεύς κομηνός, ἐπίτροπος τῆς περιοχῆς ἀλλεξαντράδας, στέργω καί βεβαιώνω ὡς ἄνωθεν.

Πέτρως μασέλος στέργω τά ὅπησεν.

Γεώργιος ἱερεύς μασέλος στέργω καί βεβαιώνω.

Δημήτρις ἀρόνης ποτέ θεοδώσι ὑπογράφω διά ὄνομά μου καί διά ὄνομα τοῦ μανόλη μαγονέζου ποτέ γεώργι μανόλη μαγονέζου ποτέ παναγιώτη, καί Θεοδωρί αμόνι ποτέ μανόλη

καὶ γεώργι ἀρόνι ποτέ ἀναστάσι μήν ἡξεύροντας νά γράφουν ἔτζη παρακαλεμένος ἀπ' αὐτοῦς οἱ ὅποιοι βεβαιώνουν ὅλα τα ἄνωθεν. ||

- 72a Αὕτη εἶναι ἡ γνώμη μας καί θέλησίς μας κατά τήν ὀπισθεν σκριτοῦρα καί κοιναῖς ὑπογραφάς ὁποῦ ἐδώ εἰς τό παρόν σάς προσφέρωμεν, ἀπό τās ὁποῖας ἡμπορῆται νά πληροφοριθῆται, περικαλώντας νά δεχθῆτε μέ καλογνωμιάν καί ἱλαρόν ὄμμα τήν παρόν διά νά τήν κυρόσεται καί νά τήν στερεώσεται μέ τήν ἐξουσίαν ὁποῦ σās ἐδόθη ἀπό τόν κοινών λαόν, κατά τās βασιλικάς προσταγάς, καὶ περιπλέον σάς κάνωμεν γενηκόν πρετέστω νά ἐνεργηθῇ ἡ παρούσα μας ζήτησις χωρίς προσοποληψίαν ἀλλέως νά ἔχετε νά δώσεται ἀπολογία καί λεπτὴν ἀπόκρισιν εἰς τās βασιλεῖας ὁποῦ μās προστατεύουν, καί οὕτω μένομεν μέ ὅλον τό σέβας.

### 3

1799: Μηνός Δεκεμβρίου, 18: ἔ.π. ἡμέρα Κυριακή. Οἱ τιμυότατοι προεστοί καί Κριταῖ τῶν τεσσάρων διστρέτων ταύτης τῆς νήσου Κυθήρων.

Με τό νά τοῦς ἐπροσφέρθη ἡ παρούσα ἀναφορά ἦτι σκριτοῦρα καί ὑπογραφάς, ἀποφάσισαν καί ἔγνυναι σήναξης τήν σήμερον καί καθεζώμενοι ἐδιώρισαν καί ἀνεγνώσθαι ἡ προ-  
 ἡριμένη σκριτοῦρα, καί ὑπογραφάς, Γεναμένει 20: τοῦ ἀπε-  
 ρασμένου Νοεμβρίου, καί περιπλέον βλέποντας καί ἀκού-  
 ωντας διά ζώσης φωνῆς τοῦ λαοῦ ὁποῦ αὐτοῖ τοῦς ἐπρό-  
 σφεραν μέ τήν ὁποῖαν ζιτοῦν νά λάβουν τό γιοῦς καί  
 νικοκυρίον εἰς τό ἅγιον καί ἱερόν μοναστήριον τῆς ὑπερα-  
 γίας Θεοτόκου των μυρτιδίων, ὅσπερ καί διά τόν ναόν του  
 ἁγίου Νικολάου εἰς τόν αὐλέμονα, τά ὁποῖα ἐκυριεβόντη-  
 σαν ἀπό τοῦς πρώην βενετζιάνους, πρὸς μόνην Διαφήλαξήν  
 τους, ὡς ἴδιον πράγμα γιοῦς, καί κτητορικά τῶν κατοίκων  
 καί περιπλέον διά τό σεβάσμιον ἅγιον Μοναστήριον τῶν  
 μυρτιδίων, ὁποῦ ὑμορί κάθαι ἕνας νά βεβαιωθῇ ἀπό τήν  
 ἀκολουθεῖα καί διήγεισιν ὁποῦ εἰς τύπον εὐρίσκεται περί  
 τῆς θαυματοβρίτου ἁγίας εἰκόνης καί ἱεροῦ μοναστηρίου  
 ὅτι φυσικοῖ κτοῖτωραις ἦτον οἱ χωρικοί, καί οἱ ἡγούμενοι  
 ὁποῦ κατακαιρόν ἐψυφίζώντησαν ἦτον μέ ἐρότησιν καί  
 θέλησιν ὅλου τοῦ κοινοῦ λαοῦ, καί μέ ταῖς ὑπογραφάς τῶν  
 τεσσάρων κουμέσων καί ἐπιτρόπων τῆς νήσου ταύτης. τώρα  
 ὁμως ὁποῦ πολιτεβόμεσθαι μέ τό προσκινιτόν μανιφέστον  
 τῶν ποληχροनिμένων καί αὐτοκρατορικοτάτων μεγάλων  
 βασιλέων ὁποῦ μάς προστατεύουν μέ τό ὁποῖον μάς ἄφησαν  
 ἐξουσίαν νά διορθώνωμεν κάθαι καλλόν σίστιμα τῆς πατρί-  
 δοσ μας. Διά τοῦτο ἐγνωρίζοντας μέ τά τήν κύριξην της  
 72b παρούσης αναφοράς τα δικαιώματά της τήν λαουδάρουν καί  
 τήν βεβαιώνουν εἰς ὅλα της τά μέροι. Δίδοντας ἀπό τήν  
 σήμερον τήν ἐξουσίαν ὅλου τοῦ λαοῦ εἰς τό προριθέν ἅγιον  
 μοναστήριον των μυρτιδίων, καί ὁμοίως εἰς τόν ναόν τοῦ  
 ἁγίου Νικολάου εἰς τόν αὐλέμονα, τόσον χώρας ὥσπερ καί  
 χωρίων. Διά νά προβλέψουν εἰς αὐτά κάθαι καλόν σύστημα  
 καί αὔξισης κατά τήν ζύτεισιν τῆς ἄνωθεν σκριτοῦρας καί  
 τοῦ κοινοῦ λαοῦ. Τόσον εἰς περισσοτέραν εὐλάβιαν πάντων  
 τῶν αὐτήν προσερχομένων καί ὅλον τῶν ἐγκατοίκων,  
 ὥσπερ καί εἰς περισσοτέραν αὔξισιν καί καληεργίαν τοῦ  
 αὐτοῦ μοναστηριοῦ, καθῶς εἶναι ἡ τάξης τῶν μοναστηριῶν  
 καί εἰς ἄλλους τόπους. τόσον ἀποφάσισαν καί σετεντζιά-

ρουν μέ τό ὄνομα τῆς θαυματοβρίτου αὐτῆς ἀγίας εἰκόνας τῆς θεοτόκου τῶν μυρτιδίων, καί ὑπογράφουν εἰς περισσοτέραν κύροσιν.

Ἐμμανουήλ ἱερεὺς πρινέας, προεστός καί κριτής του διστρέτου ποταμοῦ.

Θεοδωρῆς τριφήλης τοῦ παναγιώτη μελιτά, παρακαλεμένος ἀπό τόν γιάννη μελιτά μήν ἡξεύροντας νά γράφη, προεστός καί κριτῆς ποταμοῦ.

Φραντζέσκος κυπριώτης ποτέ παπά παρακαλεμένος ἀπό τόν κύρ γεώργι καστρίσω του μηχάλη, νά ὑπογράψω διά ὄνομά του μήν ἡξεύροντας αὐτός νά γράφη, προεστός καί Κριτῆς τοῦ διστρέτου καστρισάνων.

Δημήτρις ἀρώνης ποτέ θεοδώσι, γραφτός τῶν προεστῶν τῶν καστρισάνων Θεόδωρον ἀρώνι τοῦ Νικολοῦ καί βρετῶ Φριλήγγω τοῦ ἀντώνη προβλεπτάς ὑπογράψω διά ὄνομά τους μήν ἡξεύροντας αὐτοῖ νά γράφουν παρακαλεμένος ἀπ' αὐτοῦς.

Θεόδωρος ἱερεὺς καρίδης, ὁμοῦ μέ τόν κύρ γεώργι μαλάνω ποτέ μηλάνω προεστοί καί κριταῖ του ντιστρέτου μυλοποτάμου. ἀθανάσης κεντροτῆς προεστός μυλοποτάμου.

Γεώργιος στάθης προεστός καί κριτής τοῦ λιβαδιοῦ, ὑπογράψω καί διά τοῦς συντρώφους μου πανάγω κομηνῶ, και νικολό καλιγέρω προεστοί καί κριταῖ τοῦ λιβαδιοῦ.

Ἐμμανουήλ πρῶην ἱερεὺς μαλάνος, γραφτός τῶν ἄνωθεν προεστῶν καί κριτῶν. ||

#### 4

73a Εἰς Δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῆς πανάγνου αὐτοῦ μητρός Μαρίας τῆς Θεοτόκου καί μεσιτρίας τούτης τῆς νήσου Κυθήρων καί πάντων τῶν εὐσεβῶν χριστοϊανῶν, ὀνομαζωμένη μυρτιδιότησας. Ἀμήν.

1799: Μηνός Δεκεμβρίου 31: ἐ.π: ἡμέρα σαββάτω τήν σήμερον ἐπροστάχθηκα ἐγώ ὁ δημόσιος νοτάριος, ἀπό τοὺς τιμύους προεστοὺς καί κριτάς τούτης τῆς νήσω Κυθήρων καί ἦλθα ἀντάμα τους ἐδῶ μέσα εἰς τό ἱερόν καί σεβάσμιον Μοναστή-

ριον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὀνομαζωμένης μυρτιδιότη-  
 σας, λεγοντᾶς μου νά τοῦς στρώσω εἰς τόν λύμπρο μου ὡς  
 δημόσιος νοτάριος τά κάτωθεν ὡς ἀκωλουθοῦν. Ἦγουν μέ  
 τό νά ἔγυναι καί ἐκυρόθει ἀπ' αὐτοῦς οἱ κοινήν σετέντζη  
 διά ἐτούτο το πανσεβάσμιον μοναστήριον καί ἔλαβαν ὅλοι  
 κοινῶς οἱ ἐγκάτοικοι ἐξήσου τό γιοῦς εἰς αὐτόν. καθὼς ἡ  
 αὐτή σετέντζη ἔγυνε, ἀποζύτησιν ὅλου τοῦ κοινοῦ λαοῦ.  
 18: τοῦ τρέχοντος Δεκεμβρίου, καί καθολικά καί δηκαίος  
 ἀποφασίσθαι καί ἐκυρόθει, ὅθεν διά νά προβλεπτέι ἀπό τήν  
 σήμερον καί εἰς τό ἐξῆς κάθαι ἄλλην καλητέραν σίστασιν  
 καί αὖξησιν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου μονασταρίου, ἀποφασίζουν  
 τώρα νά ἐκλέξουν καί νά βάλουν εἰς αὐτό προβλεπτάς καί  
 ἐπιτρόπους καθὼς εἶναι ἡ τάξης τῶν μοναστηριῶν καί εἰς  
 ἄλλους τόπους. Ὅμως πρό τοῦτων πάντων, μέ τό νά ἐστάθαι  
 εἰς αὐτό καλλῶς ἱκονόμος σιμβοϊθός καί παρακινιτῆς, ὁ νύν  
 ἅγιος ἡγούμενος ἀκάκιος ἱερομόναχος καλοῦντζης ποτέ  
 ἀφέντι χριστόφιλον καί ἔγηναν ἔξωδα εἰς ἀνακαινησais  
 φάμπρικαις ἀγιογραφáis, εὐπρέπησais καί ἄλλα παρό-  
 μοιων καθὼς φαίνονται, καί τήν σήμερον εἰς ἰνβιντάριον  
 ἕνα πρὸς ἕνα περιγράφονται, ἀποφασίζουν ὁμως τίτολον εἰς  
 ὄνομα τοῦ λαοῦ καί κοινώτιτως οἱ παρώνταις προεστοί καί  
 κριταῖ, καί κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι, ἀπό τό ἕνα μέρος, καί  
 ἀφήνουν καί καθολικά ἐκλέγουν διά ἡγούμενον τοῦ αὐτοῦ  
 μοναστηρίου τόν ἴδιον ἅγιον ἀκάκιον ἱερομόναχον καλού-  
 τζη, ἕως ὅλην του τήν ζωήν διά ταῖς καλλαῖς του πράξης ὡς  
 ἄνωθεν. χωρὴς νά ὑμπορί τινάς νά τόν ἐνοχλήσιν ἢ νά τόν  
 πιράξην ἕως τήν ὕστεριν στηγμήν τῆς ζωήστου. μόνον  
 περόν μέ τοῦς κάτωθεν τρόπους καί συμφωνήα ὅπου εἶναι  
 καί αὐτός παρόν καί βεβαιώνει· ἦγουν πρότον καί καταρ-  
 χάς, ὡς προστάται ἀφθέντες. προστοῖ καί κάτωθεν ὑπογε-  
 γραμμένοι, τίτολον ὡς ἄνωθεν. διά ὄνομα τοῦ λαοῦ καί  
 κοινώτιτας τζενδέρουν καί τελίος τοῦ ἀπαρατοῦν ὄλλαις  
 ταῖς ἰντράδαις ὅπου νά τοῦ εὐρίσκωντε τήν σήμερον εἰς  
 κάθαι τόπον κείμεναις καί παρομοίῳς ὅλα τά σπήτια πῆρ-  
 γον καί καιλοῖα ὅπου νά εἶναι χριαζούμενά του, ὁμοῖως καί  
 ὅλα τά ὑποστατηκά καί χοράφηα ἀμπέλια περιβόληα ἐλ-  
 λιαῖς καί κάθαι ἄλης λογεῖς δένδρι, ὅπου να ἀκούωνται της



73b

αυτῆς αγίας μονῆς καὶ ὁμοίως ὅλον τό συμφέρον τοῦ ἐπι-  
τραχιλίου του, καὶ ὅσι ἄλλη ἐλεημοσίνει ἀπὸ παράδαις,  
λάδη, λυβάνη καὶ καιριά γενόμενα λυανά, ἤθελαν δῆδωνται  
εἰς χειραῖς του ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ εἰς τό ἐξῆς ἀπὸ τοῦς  
προστρεχωμένους χριστοιανούς, αὐτά μόνον νά ἀκούωντε  
εἰς τό χέρι καὶ ἐξουσίαν. | τοῦ αὐτοῦ προΐρεμένου αγίου  
ἡγουμένου διὰ νά ουζουφρουτουάρετε μέ σόλο του ἐφημέ-  
ριον, κοπέλι καὶ καλόγρια ὁποῦ εἰς ὑπηρεσίαν του ἔχει  
ἀνεμποδῆστος ἕως τὴν ὕστεριν ἀναπνοήν τῆς ζωῆς του.  
Ἔχοντας καὶ αὐτός χρέος νά εὐπρεπῇζει νά ἱεουργά καὶ  
αὐτός καὶ ὁ ἐφημέριός του καθὼς καὶ ἕως τώρα ἔπρατε νά  
φοτολογά καὶ νά καλοπίζει ἀενάος τό αὐτό ἅγιον μοναστή-  
ριον καθὼς εἶναι ἡ τάξη καὶ καθὼς προστάζει ὁ τίπος τῆς  
ἀγίας Ἀνατοληκῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας πληρονό-  
ντας καὶ μέ ἴδια ἔξωδα ἐδίκαν του τόν ἐφημέριον ὁποῦ εἰς  
βοηθίαν του θέλει ἔχει. Διὰ δέ περισσοτέραν αὔξησης καὶ  
καλιότερας κατάστασης τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, ὁποῦ κοι-  
νῶς ἀποφασίσθη νά γένει μίαν κασέλα εἰς κάσαν μέ κληδο-  
νιαῖς ὅσαις εὐρουν εὐτακτον, καὶ νά τεθῇ εἰς ἕναν τόπον  
ἀρμόδιον τοῦ μοναστηρίου, καὶ νά ἐκλεχθούν δύο ἐπιτηρι-  
ταῖ καὶ ἐπίτροποι εἰς αὐτήν, ὅσι ἐλεημοσύνην βαλθῇ καὶ  
ρικτὴν εἰς ἐδαύτην, τόσον ἀπὸ ἄσπρα μετριτά, ἀσιμικά,  
τιπάρια καιριοῦ, μπόλειαις, ρουχικά, λαμπάδαις καὶ κάθαι  
ἄλλης λογῆς τασίματος, νά ἀκούωνται ὅλα εἰς τὰ χέρια καὶ  
εἰς φύλαξην τῶν αὐτῶν ἐπιτρόπον. καὶ ὁμοίως διὰ ὅσαις  
ἄλλαις ἐλεειμοσύναις συνηθησμέναις καὶ ἀσυνῆθησταις  
συνάγωνται ἀπὸ χώραν καὶ χωρίων, νά ἀκούωνται εἰς τὰ  
χαίρια τῶν ἐπιτρόπον ὁποῦ θέλουν ἐκλεχθῇ διλαδῇ, ἕνας  
ἀπὸ τὴν χώραν, καὶ ἄλλος ἕνας εἰς πάσαν διστρέτον ταύτης  
τῆς νήσου Κυθήρων, καὶ αὐτοῖ πάλλε νά ἔχουν χρέως νά  
δίδουν ἐγγράφος ἕναν σοστόν λογαριασμόν εἰς πάσαν τρεῖς  
μήνες τό ὅτι ἐσηνάχθαι εἰς χειρας στους, εἰς τοῦς κάθαι  
καιροῦ γέροντας προεστοῦς καὶ κριτάς τοῦ τόπου διὰ νά  
προβλέπουν ὅλην τὴν καλῆτεριν κατάστασιν καὶ αὔξησιν  
τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ εἰς τό ἐξῆς ὡς ἄνω-  
θεν καὶ περιπλέον νά ἔχει κοινῶν χρέος, ὅλως ὁ λαός τῶν  
ἐγκατοίκων μέ ταῖς δυνάμεις τῶν προεστῶν καὶ Κριτῶν νά

προς δράμει εἰς διαφύλαξιν τοῦ μοναστηριοῦ, ἡγουμένου καὶ μοναχῶν εἰς κάθαι καιρόν χρίας, καὶ διὰ κάθαι συμβεβηκός ἐναντίον. τόσον μοῦ εἶπαν καὶ ἔγραψα, ὑπογράφονταις διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἀλληθίας διὰ χειρὸς στους ὧσοι ἡξεύρουν ἢ ἄλλοις ἀντιτιπὸν του καὶ οἱ μάρτυραις.

Ἐμανουήλ... πρινέας ὑπογράφω διὰ τό ὄνομά μου καὶ δασκάλω γῆάνη μελητά καὶ γεόργη καὶ δημήτρι κατζούλη προεστοῦ του ποταμοῦ καὶ βεόνομε ὡς ἀνοθε. δημίτρης ἀρόνης του θεοδόση παρακαλεμένος ἀπὸ τους προεστοὺς του δηστρέτο του κατσρισηνό θεόδωρο ἀρόνη και βρετό φριλήγγο ἡπογράφω διαονομά τους.

θεόδωρος ἱερεὺς καρίδης ὑπογράφω διὰ ὄνομά μου καὶ διὰ τὸν γεώργη μαλάνω ποτέ μηλάνω, προεστοῖ καὶ κριταὶ μυλοποτάμου καὶ βεβαιώνομεν ὡς ἄνωθεν.

ἀθανάσις κετροτῆς προεστός καὶ κριτῆς μηλοποτάμου. βεβεόνω τα ἄνωθεν.||

74a γεώροιος στάθης του μάρκο ὑπογράφω διὰ ὄνομα μου καὶ διὰ τὸν πανάγο κομοινό καὶ διὰ τὸν νοικολώ καλήγερο προεστοῖ καὶ κριτέ τοῦ δοιστρέτου λοιβαδιοῦ μοίν οἰξεύροντας αὐτὴ νά γράφουν καὶ βεβεόνομεν ὅλα τὰ ἀνοθεν.

γεόγισ ἱερεὺς ἀρόνης του διμήτρη μάρτιρας παρόν.

ανδρέας μαλάνος του μηνά λεουσάκυ μάρτηρας παρόν.

## 5

Εἰς Δόξαν χριστοῦ καὶ τοῦ ἐναγίοις πατρός ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου μύρον τῆς λικῆας τοῦ θαματοουργοῦ καὶ πάντων τῶν ἀγιοίων ἀμήν. 1800: Μηνός Ἰανουαρίου, 12: ἐ.π: ἡμέρα τρίτη: τὴν σήμερον μέ τό νά ἔπροσκαλέσθηκα ἐγὼ ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος, ὡς δημόσιος νοτάριος, ἀπὸ τοῦς τοίμιους γέρονταις προεστοὺς καὶ Κριτάς τοῦτης τῆς νήσου Κυθήρων, καὶ κάτωθεν ὑπογεγραμμένους καὶ ἤλθαμεν ἐδῶ εἰς τόπον ὀνομαζόμενον αὐλέμονα, μέσα εἰς τὸν ναόν τοῦ ἄνωθεν ἀγίου νικολάου ὁ ὁποῖος ναός, ἀγκαλλά καὶ νά ἦτον ἴδιον κτητορικό τῶν ἐγκατήκων ταῦτης τῆς νήσου Κυθήρων, μά ἐκυριεβέντανεν ἀπὸ τοῦς πρώην καὶ τους βενετζιά-

νους ὡς ἐχμάλωτος. Διὰ τοῦτο μέ ζήτησιν ὄλλου τοῦ λαοῦ  
 τῶν ἐγκατοίκων καί ὑπογράφαις τῶν ιδεῶν, ἐζυτήθει,  
 καθῶς καί τό Ἱερὸν μοναστήριον τῶν μυρτιδίων, ἀπό τοῦς  
 ιδεῖους τιμοῖους καί Κυρίους προεστοῦς καί Κριτᾶς ταύτης  
 τῆς νήσου Κυθήρων. Ὅθεν μέ κοινήν σετέντζηα τῶν ιδίων  
 Κριτῶν ἐλευθερώθησαν καθῶς καί ἡ ἡδιαν σετέντζηα ἀπο-  
 φασίσθη καί ἐκυρόθει, 18 ἀπερασμένου Δεκεμβρίου, καί  
 πρεζεντάδα στάς πράξησμου 28: τοῦ ιδίου Δεκεμβρίου,  
 ὅμως διὰ νά ἀρχινησθῇ καθῶς λέγουν, ἀπό τήν σήμερον  
 καί εἰς τό ἐξῆς κάθαι καλήν πρόβλεψη καί εἰς τόν αὐτόν  
 ναόν τοῦ ἀγίου Νικολάου αὐλέμονα ὡς ἄνωθεν καί κάθαι  
 καληοτέρα σίστασης αὔξεσης καί καλλοπισμός διὰ δαύτος  
 ὅλοι κοινῶς οἱ παρώνταις τίμοιοι προεστοί καί Κριταῖ,  
 κάμνοντας διὰ ὄλλον τόν λαόν τῶν ἐγκατίκων τίτολον διὰ  
 αὐτῶν ψυφοῦν καί ἐκλέγουν διὰ ἐφημέριον τοῦ αὐτοῦ ναοῦ,  
 τόν εὐλαβέστατον παπά κύρ Γριγόριον Φατζέα ποτέ ἀφέντι  
 Κωνσταντάκι, καθῶς ἐζυτήθει ἀπό τοῦς ἀργαστιριαρέους  
 ὡς ἐνωρίτε τοῦ αὐτοῦ ναοῦ· ὁ ὁποῖος νά ἔχει χρέος νά εἶναι  
 καθιστικός εἰς τό κελή τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἀενάως, διὰ νά ||  
 74b φωτολογά, νά ἱεροπράτι καί νά ἱεουργά ὅλα τα σαββατο-  
 κύργακα Δεσποτικαῖς θεομητορικαῖς καί Δοξολογουμένων  
 ἀγοίων τοῦ χρόνου, κατὰ τόν τύπον τῆς ἀγίας μας Ἐκκλη-  
 σίας ἀπαραιτῶντας του μόνον ὄλλον τῶ συμφερον τοῦ ἐπι-  
 τραχιλύου του καί ὁ δεῦτερος δίσκος ὁποῦ θέλει εὐγένει Διὰ  
 ὀνομά του εἰς τόν αὐτόν ναόν. εἰδέ ἀπολυφθέν ἐλεημοσύνην  
 ὁποῦ θέλει τιχαῖνη ἀπό τοῦς προσερχομένους χριστιανοῦς,  
 ὥσπερ καί ὁ πρότος Δήσκος νά μένουν εἰς φύλαξην καί  
 κάσσαν διὰ αὔξησιν καί καληεργεῖαν τοῦ αὐτοῦ ναοῦ. εἰς  
 τήν ὁποῖαν ἐκλέχθει διὰ ἐπίτροπος ὁ κύρ Ἀθανάσης φριλή-  
 γκως πατέ Κοσμά καί διὰ συμβοθοῦστου καί παρακινητῆς  
 τοῦ πρότου δίσκου, καί κάθαι ἄλλης τάξεως ἐλεημοσύνης,  
 ὁποῦ θέλει ἔρχεται εἰς τόν αὐτόν ἅγιον ναόν, ἐκλέχθει διὰ  
 βαστάντος ὁ κύρ μανόλος καβαθάς, ἀργαστηριάρις ὁ ὁποῖος  
 θέλει ἔχει χρέως νά δώνει λογαριασμόν κάθαι συνάξεως,  
 τόν καθέκαστον μήνα τοῦ ἄνωθεν ἐπιτρόπου κύρ Ἀθανάσι.  
 καί τελευτέον ἀποφασίζουσιν ὅλοι κοινῶς, ὅτι εἰς τό ἐρχόμε-  
 νον, ὅτι κάθαι ἄλοι ψυφοφορία χριαζώμεναι ὁποῦ θέλει

γύνεται διά τόν ἄνωθεν ἅγιον ναόν, τόσον διά ἐφημέριον ἐπίτροπον καί βαστάντον, νά κυρώνονται μέ τήν ἐξουσίαν καί ὑπογραφᾶς τοῦ κατά κεροῦ προεστοῦς καί κριτάς καί διά ὅποιος ἐφημέριος ζυτειθεῖ ἀπό τοῦς ἀργαστηριαρέους ὡς ἐνωρῖται. τόσον μέ εἶπαν καί ἔγραψα ὑπογράφοντας καί διά χειρόστους εἰς ἀσφάλιν·

Γριγόριος ιερές φατζέας εφημέριος του ἀνο βεβεώνο τά-νοθεν.

εμανουήλ ιερέας πρωεστός υπογράφω δια ὄνομά μου και καλωγιάνη μελητά του γεόργη και δημήτρι κατζούλη πρω-στοέ και κριτέ πωταμού και βεβαιώνομε πάνοθεν.

αντώνις αρόνις παρακαλεμένος απο τον θεοδορό αρόνις και βρετό φριλέγκω προεστοί και κριτέ του διστρέτου καστρι-σάνον υπογράφο δια ὄνομά τους τους μιν ηξεύροντας να γράφουν οπίοι βεβεόνουν ος ἀνοθεν.

γεώργηος στάθης ποτέ μάρ. ο ὑπογραφώ διά ὄνομά μου καί διά τον πανάγο κομοινό καί νοικολώ καλοίγερο μοιν ηξευ-ρόντας αὐτή να γράφουν προεστοί καί κριτέ τοῦ λιβαδιοῦ καί βεβεώνομεν ὅλα τὰ ἄνοθεν.

Θεόδωρος ιερές Καρίδης, του ποτέ, δημήτρι, ὑπογράφω διά ὄνομά μου, καί διά τον γεώργη μαλάνω ποτέ μηλάνω, πρω-στοί καί κριταί μυλοποτάμου, καί βεβαιώνομεν τα ἀνωθεν. ἀθανάσις κεντροτῆς πρωεστός καί κριτῆς μηλοποτάμου βεβεόνο τα ἄνοθεν. ||